

edifici històric amb un restaurant, el Fuente Real. L'ueix tot el frontal de rajoleta de ceràmica i anuncis de l'any del tango. Un interior antic amb quatre taules per a fer l'aperitiu (cervesa amb rabas per exemple), dóna pas a un menjador amb una cuina senzilla a base de menú amb excel·lents plats casolans de la zona.

San Vicente de La Barquera

A 11 quilòmetres de Comillas per la CA-131. Antic refugi de pescadors per l'amplada de la ria, és una vila marinera per excel·lència i un altre dels llocs més paisatgístics de Cantàbria.

La ria, el llarguíssim Pont de la Maza que la travessa (28 ulls, segle XVI), el passeig marítim, la vila vella amb el castell i l'església, el pont del Parral (segle XVIII), que porta al barri pesquer, les barques de colors i els Pics d'Europa de fons li donen un cromatisme i un encant especial.

San Vicente de la Barquera

El seu patrimoni monumental és conjunt històric artístic. La web de l'Ajuntament: <http://www.sanvicentedelabarquera.org/turismo.htm>, us dóna informació sobre el castell, la muralla, palau, església, convent, hospital... Telèfon de l'Oficina de Turisme: 942 710 797.

Al final del Pont de la Maza comença l'avinguda Miramar. Bon lloc per aparcar, sobretot just passat el pont, per dos motius. L'un és que normalment l'interior està molt saturat i l'altre perquè al número 18 hi ha el restaurant Bahía, per si el necessiteu. El propietari fou un antic llop de mar ja ancorat en aquest costat del passeig. Si li doneu corda us en contarà mil i una i fareu les tantes. Recomanable l'emparrillada de peix i els xipirons encebats si els pescadors del poble en troben al Cantàbric proper. Bon preu. Aquí del marmitaco de tonyina del que parlava a Castro Urdiales, se'n diu sorropotún i també és típic de la zona.

Al final de l'avinguda i a la banda de la dreta hi ha uns comerços on comprar impermeables mariners o parques de bona factura i bon preu. M'he oblidat de dir-vos que aquí de vegades plou?

L'avinguda s'estreta per donar pas a un carrer de la vila antiga, l'avinguda del Generalísimo. Porxat, ple de barets i de terrasses en un pam de carrer. Molta animació. I d'aquí al Pont del Parral o de La Barquera, des d'on també podeu emportar-vos pintorescos records fotogràfics.

Aquesta és la part plana. Sempre esteu a temps per pujar cap al castell i la part alta, per qualsevol dels carrerons que os surten a mà esquerra.

Cova El Soplao

A 23 quilòmetres de San Vicente de La Barquera. Sortiu a buscar l'A-8 direcció a Oviedo. La sortida 269 us portarà a la CA-181. Seguiu direcció Pesués – Tánagos – Muñorrodero i a Puente del Arrudo preneu la desviació fins a Rábago. És la Vall de Cabuérniga. Poblets típics, preciosos, ben cuidats, nets.

Des de Rábago el complex de El Soplao ja és a pocs minuts. Està tot senyalitzat. Bon aparcament. Molt convenient que primer us informeu d'horaris, venda anticipada, reserves, etc, al telèfon 902 820 282. Telèfon de la cova: 942 715 333.

Cova exclusivament geològica de gran bellesa: dos galeries espectaculars amb llac, estalagmites, estalactites, cristalls finíssims de formes variades, formes geomètriques impossibles...

El Soplao

La longitud total és de 20 quilòmetres i vuit galeries, dels que solament es visiten turísticament 1.500 metres i dos d'elles: La Gorda i Els Fantasmes. La visita dura una hora aproximadament i et fan estar mitja hora abans.

L'altra visita és de turisme-aventura i ja s'ha de portar casc, mono, botes... que et subministren a l'entrada. La durada és de dues hores i es visiten coves pràcticament verges.

La il·luminació, encertada. Com en principi fou una antiga mina de galena, l'entrada en té tota la pinta. Si voleu un trenet de vagonetes us deixa ja a peu de galeries. Parlant de trens, hi ha una excursió organitzada des de l'estació de Santander: El Tren del Soplao. Informació al telèfon: 606 965 812. Els que feu anar internet, trobareu tota la informació a la web: www.elsoplao.es.

Nota: tot i que no és desitjable la visita per aquest motiu, prendre el tren és una bona alternativa per aquell dia de climatologia insegura.

Potes i Fuente Dé

Entrar a la Vall de Liébana és gaudir d'un territori de gran valor paisatgístic amb nuclis de població que conserven l'arquitectura popular.

Sorpren que en 65 quilòmetres de carretera puguis passar de voramar fins a 2.000 metres d'alçària. Però no és l'única sorpresa, ja d'entrada la N-621 travessa un impressionant congost, La Hermida, de 21 quilòmetres de llargada, on unes enormes parets quasi verticals de 600 metres encaixonen riu Deva i carretera. Un emmurallat transcorregut per una reserva natural de gran bellesa. Quan et diuen que solament està a 100 metres sobre el nivell del mar, un no es pot imaginar què hi trobarà més endavant.

A l'esquerra, en una travessia d'aquest congost trobareu la solitària Nostra Senyora de Lebeña, església mossàrab del segle IX, tot i que el perxe i la separada torre són del XIX.

El millor exemple que trobareu a Cantàbria en un entorn extraordinari. El que queda d'un teix, l'olivera, la simbologia dels permòdols de sotateulada, la d'un panell de l'altar... refermen l'existència de l'espiritualitat celta en aquest lloc. Una eixerida i monològista guia seguidora del Bonafuent, us informarà a bastament.

Castro, Tama... un conjunt de diminuts llogarrets s'obren a ambdós costats de la vall un cop deixat el congost. Arquitectura popular on la fusta predomina en els elements constructius i els guarniments.

Lebeña

Potes (Pontes a causa de la quantitat de ponts que creuaven el Deva i el Quiviesa antigament) és la capital de la comarca. Essencialment agrícola i ramadera, s'ha convertit ja fa temps en un destí turístic per la proximitat del Parc dels Pics d'Europa i les quatre valls que hi conflueixen amb tots els seus encants naturals.

El casc urbà està declarat conjunt històric artístic i els racons per a la retina sorgeixen a cada pas. La ferma torre medieval de l'Infantat domina el centre de la vila i actualment és la seu de l'Ajuntament.

El dilluns hi ha mercat, bona ocasió per adquirir quesucos, boronos (deliciós embotit), orujos... de la Vall de Liébana.

Als afores, tot just sortir de Potes a l'esquerra, trobareu a 3 quilòmetres el monestir de Santo Toribio de Liébana, que conserva la relíquia més gran del Lignum Crucis, en l'interior d'una artística creu renaixentista. El monestir es remunta a l'època visigoda i fou refugi de cristians quan la invasió àrab. Les hores de visita són de 10.00 a 13.00 i de 16.00 a 19.00 tots els dies. Ampli aparcament.

Important centre de peregrinació té, junt amb Roma, Jerusalem i Santiago de Compostel·la, un Any de Jubileu Sant cada cop que sant Toribio cau en diumenge. Aquí va viure el famós beat de Liébana per ser l'artista de l'obra mestra del miniaturisme medieval, Comentarís a l'Apocalipsis, fins tal punt que a tots aquests tipus de manuscrits ara se'n diuen Beats.

La Cova Santa és una ermita, part de la qual està excavada a la roca i diuen que és on sant Toribio va estar d'ermità.

La carretera s'acaba a 150 metres del monestir en una altra petita ermita. La vista des d'aquest lloc amb les valls i els impressionants Pics d'Europa no l'oblidareu mai.

A 25 quilòmetres de Potes trobareu Fuente Dé i el Parc Natural dels Pics d'Europa, que formen aquests formidables gegants de pedra amb més de 2.600 metres d'altura i els paisatges que els envolten. Imagineu-vos allí estant el cataclisme de la seva formació!

El circ de la glacera que et rep quan arribes a l'aparcament que hi ha al final de la carretera fa que et sentis com una formiga al costat d'una bèstia gegantina. Fixeu-vos en la gent que surt dels cotxes i miren cap a les immenses parets verticals d'aquest monumental amfiteatre... La sorpresa en els seus rostres és la mateixa que heu posat vosaltres i la de tots els que ja hi hem estat abans. I fins i tot repetint!

Si sou dels decidits i no heu dinat encara, un modern telefèric remunta fins el Mirador del

Cable a 2.000 metres, salvant els 800 metres de desnivell, des de l'aparcament en quatre minuts aproximadament. Dalt us esperen més sorpreses...

I el que deia, si no heu dinat torneu a Potes i pregunteu per Los Camachos.

És un hostel-restaurant-bar-botiga a la vila vella. És molt barat. Els treballadors mengen el mateix que els propietaris i aquests el mateix que els visitants, i si no... arribeu a quarts de tres i ho veureu. Menjar casolà amb garantia de qualitat i tots al mateix menjador. Està dit tot!

Fuente Dé

No hi ha luxe, però es fan el seu formatge, el seu embotit, el seu orujo i... el seu vermut, amb el qual s'ha d'anar amb molt de compte, per cert.

Bé això s'acaba. Espero haver-vos deixat suficients referències per tal que pugueu escollir propostes i fer-vos un itinerari al vostre gust.

No he parlat de platges, així que ho faig ara per si aneu en temps de la calor. A banda de la platja de San Juan de la Canal, a tocar de La Morena; i la del Portio, a tocar de La Venta del Mar i que ja estan allí mateix, teniu una platja a 3 quilòmetres de Liencres en direcció a Astúries, com aquell que diu per aclarir cap a on. Està al Parc Natural de les Dunes de Liencres i s'hi arriba per la carretera CA-231, que té Liencres vora la costa.

La platja té dos ambients naturals totalment diferenciats. El que queda a la dreta d'un aparcament força gran és una platja molt bonica pel contrast roquer: Canavalle. Dover en petit. Possibilita caminar si no hi ha marea alta, ja que quan aquesta puja origina els habituals i curiosos canvis en el paisatge.

L'altre ambient, a l'esquerra de l'aparcament, és com un minidesert de dunes amb una llarguíssima platja sorrenca que sembla no tenir final: Valdearenas. 2.800 metres de tirada pels que sou de passa llarga. De gran interès paisatgístic, acaba a la ria de Mogro, que forma el riu Pas.

Respecte a les platges cal dir que les poc resguardades, la majoria, poden ser ventoses i amb onatge apreciable. També que hi ha dies que el Cantàbric està pla com una bassa d'oli i

els surfistes es juguen a les cartes les seves taules.

El Ministeri de Medi Ambient proporciona una informació acurada de cadascuna de les platges. Per la importància d'un bany que us desitjo apacible, aquí teniu on informar-vos:

<http://www.mma.es/portal/secciones/acm>.
Després cliqueu a Guia de Playas.

Bon viatge!

Ramon Aguilà

Un dia la guerra civil esclatà..

Reprement el relat encetat fa bastants Pinetells, en aquest capítol assistirem a la continuació del viatge i als esdeveniments que van patir el protagonista i la seva família per arribar a la frontera. Els bombardeigs també hi són presents aquest cop. Veurem com se les arreglaven per viure prop de Barcelona, amb la sort que el seu pare entrés a formar part dels Guàrdies d'Assalt, la qual cosa millorava l'economia familiar. També sabrem com un cop més van haver de reprendre la marxa per arribar al seu destí, França. Però una vegada aconseguit l'objectiu de destinació les coses tampoc van ser fàcils, ja que van ser instal·lats en camps de refugiats. Coneixerem la vida que es duia en aquests camps i les separacions familiars.

I això és tot fins a la publicació del proper *El Nou Pinetell*, que ens reportarà una estona més de lectura recordant temps passats o assabentant-nos d'històries que no hem viscut, ja que hem tingut la sort de no haver conegut ni patit una guerra civil.

Neli Peirau

Alpicat va canviar de nom i va passar a denominar-se *Villanueva de Alpicat*. A hores d'ara torna a tenir el nom d'origen.

En tots els documents que tinc a França, fets a partir de la nostra arribada a aquest país, vaig posar *Villanueva de Alpicat*, mai vaig arribar a pensar que tornaria a canviar de nom, i hagués estat difícil tornar a fer canvis de nom a tota la paperassa.

Doncs, recuperant el fil de la memòria, no sé com vam arribar a Alba del Vallès, estàvem a uns 7 quilòmetres de Mollet, i per atzar, el meu pare era l'únic home del grup. No sabíem què se n'havia fet dels altres. Vam estar aquí durant uns 7 mesos, fins que ens vàrem veure obligats

Concentració en un camp de França

